

MOZAIKA

BULLETIN EVROPSKÝCH PŘÍLEŽITOSTÍ

SPECIÁL

únor 2015

Aktuality a zajímavosti

Dům zahraniční spolupráce na Facebooku

Staňte se našimi fanoušky na adrese www.facebook.com/dumzahranicnispoluprace a sledujte aktuality DZS.

Norské fondy najdete na www.facebook.com/EEAandNorwayGrantsScholarship.

Hrajeme si s eTwinningem

Celoroční hra k desátému výročí eTwinningu začíná 10. února a zapojit se do ní mohou kdykoli v průběhu roku 2015 všechny mateřské, základní i střední školy.

Více informací na www.etwinning.cz/10let.

Norské fondy a fondy EHP: Podpora vzdělávání (nejen) ze severu Evropy

Jednou z cest, jak získat podporu pro zahraniční studijní pobyt nebo mezinárodní spolupráci mezi školami a dalšími vzdělávacími institucemi, jsou programy Norských fondů a fondů EHP (Evropského hospodářského prostoru). Současná fáze, která začala v loňském roce, navazuje na úspěchy předchozího programu, díky kterému od roku 2004 vyjelo do zahraničí téměř 280 studentů a přes 50 učitelů z ČR, vzniklo také 41 projektů mezinárodní spolupráce institucí. Celkově byly podpořeny částkou cca 2,8 milionu eur (téměř 80 milionů korun), z čehož desetinu hradilo české ministerstvo školství.

Důvodem, proč Norsko, Lichtenštejnsko a Island založily v roce 2004 společný fond (a Norsko navíc přišlo s fondem vlastním), byla snaha pomoci deseti novým členským státům Evropské unie – a také Španělsku, Portugalsku a Řecku – snížit sociální a ekonomické nerovnosti mezi bohatšími a chudšími zeměmi Evropského hospodářského prostoru. Stejný cíl si klade i současná fáze programu Norských fondů a fondů EHP. Podpora školní spolupráce a vzdělávání je přítomna jen jednou z mnoha oblastí, podpořených z obou fondů. Další se věnují například zachování kulturního dědictví, ochraně životního prostředí nebo podpoře rovných příležitostí žen a mužů.

Program „Spolupráce škol a stipendia“ určený školám, jejich studentům a zaměstnancům, má v České republice – podobně jako další formy mezinárodní spolupráce ve vzdělávání – na starosti Dům zahraniční spolupráce (DZS). Do výzvy 2015 se mohou zapojit jednotlivci i školy na všech stupních vzdělávání, je však třeba rozlišovat mezi fondy EHP otevřenými všem a Norskými fondy, jejichž nabídka omezena jen na vysokoškolské instituce. U projektové spolupráce je vždy třeba, aby se mezinárodní spolupráce odehrávala mezi českým příjemcem grantu a partnerem z trojice donorských států, tedy Norska, Lichtenštejnska nebo Islandu.

◆ Red

Ilustrační foto

Kdo fondy založil a proč?

Fondy, které mají pomoci snížit sociální a ekonomické nerovnosti mezi bohatšími a chudšími zeměmi Evropského hospodářského prostoru, založily v roce 2004 Island, Lichtenštejnsko a Norsko. Podpora z fondů není určena jen pro vzdělávání, existují i programy věnující se záchraně památek, ochraně životního prostředí nebo rozvoji občanské společnosti.

Jak se od sebe v rámci výzvy 2015 fondy liší?

Fondy EHP financují všechny tři země společně a v oblasti vzdělávání z nich mohou čerpat podporu instituce z primární, sekundární i terciární úrovně. Partnera si pak mohou hledat na Islandu, v Norsku i v Lichtenštejnsku. Norské fondy se ve vzdělávání zaměřují pouze na vysokoškolskou úroveň a spolupráce je možná jen s partnerem z Norska.

Co je potřeba udělat pro podání žádosti o podporu?

Vymyslet projekt, do kterého budou zapojeny minimálně dvě instituce – česká a zahraniční (tj. z některého z donorských států). Ten, kdo má zájem o podporu z Norských fondů a fondů EHP, musí navázat kontakt s budoucí partnerskou institucí už před podáním žádosti o grant (potvrzené prohlášení o záměru je povinnou přílohou). Žádost podává česká strana, která je zároveň po schválení projektu přímým příjemcem grantu z programu a je odpovědná za rozdělení finančních prostředků mezi partnery.

Mohou se o podporu ucházet i jednotlivci?

Ano, studenti vysokých a vyšších odborných škol a posledních ročníků konzervatoří nebo pracovníci škol mohou žádat o grant na individuální mobilitu, tedy zahraniční pobyt sloužící ke zvýšení kvalifikace nebo studiu v cizině, a to i postgraduálnímu.

Které české školy se mohou o grant z fondů ucházet?

- Instituce na primární a nižší sekundární úrovni vzdělávání, tedy základní školy, víceletá gymnázia a osmileté konzervatoře.
- Instituce na vyšší sekundární úrovni vzdělávání, tedy gymnázia, střední školy, vyšší odborné školy a konzervatoře.
- Instituce na terciární úrovni vzdělávání, tedy vyšší odborné školy, vysoké školy a univerzity, ale i poslední dva ročníky šestiletých konzervatoří. Jen na ně jsou zaměřeny Norské fondy.

Mezi kterými zahraničními školami je možné hledat partnera?

Vzdělávací systémy Islandu, Lichtenštejnska a Norska se sice od sebe poněkud liší, obecně ale platí, že partnerskou institucí lze hledat mezi základními, středními i vysokými školami (kromě Norských fondů, zaměřených jen na terciární vzdělávání – toto omezení platí ještě pro rok 2015). Konkrétní typy škol, které je možné oslovit, najdete na webu www.dzs.cz/norske-fondy-a-fondy-ehp.

Jaké konkrétní typy aktivit fondy podporují?

- Projektovou spolupráci (projekty mobility a stáže), tedy zahraniční pobyty studentů

Seznamte se s Norskými fondy a fondy EHP

Ilustrační foto

a pracovníků vzdělávacích institucí, a projekty institucionální spolupráce, které mohou zahrnovat kratší stáže, nicméně počítají i s dalšími výstupy, jako jsou například společné studijní programy, letní školy nebo workshopy. Maximální výše grantu dosahuje u projektů mobilit 1,25 milionu Kč (Norské fondy), respektive 500.000 Kč (EHP), zatímco u projektů institucionální spolupráce mohou žadatelé dostat až 1,375 milionu Kč (Norské fondy) a 550.000 Kč (EHP).

- Individuální mobilita, ať už studentů prezenční formy studia vysokých a vyšších odborných škol či posledních ročníků šestiletých konzervatoří nebo učitelů, akademických pracovníků, členů vedení

Ilustrační foto

škol, ale i výchovných poradců či pracovníků správy školy. Studenti a pracovníci škol mohou při svých individuálních pobytech z fondů čerpat až 175.000 Kč (Norské fondy) a 100.000 Kč (EHP), přičemž uvedené částky nezahrnují výdaje na cestovné.

Jak dlouho mohou jednotlivé projekty či mobility trvat?

Projekty institucionální spolupráce a projekty mobility trvají až 12 měsíců, samotné mobility studentů a pracovníků škol jsou samozřejmě kratší, například na pracovní stáž mohou pedagogové vyjet na jeden týden až šest měsíců. Pobyt studentů, při kterých účastníci získávají body uznávané v rámci evropského kreditního systému pro vysokoškolské vzdělávání (ECTS), jsou dlouhé tři až deset měsíců, výzkumné pobyty doktorandů pak trvají od dvou týdnů do dvou měsíců (bez kreditní povinnosti).

Kdy a jak se podávají žádosti?

Žádosti o grant se podávají v souladu s termíny a dalšími požadavky stanovenými v příslušné výzvě, v té aktuální je možné se ucházet o podporu do 26. března 2015. Začátek mobility nebo projektu je možný nejdříve čtyři až pět měsíců po vyhlášení výzvy, termíny pro zahájení stáží a projektových aktivit jsou oznámeny v textu konkrétní výzvy. Žádost se podává jak elektronicky prostřednictvím databáze CEDR, tak i v papírové podobě, podrobnosti najdete na webu www.dzs.cz/norske-fondy-a-fondy-ehp.

Norské fondy

podporují například pedagogický výzkum na VŠE

Mezi projekty podpořené v rámci Norských fondů a fondů EHP (Spolupráce škol a stipendia) patří i spolupráce pražské Vysoké školy ekonomické a norské vysoké školy Høgskulen i Sogn og Fjordane z města Sogndal, ležícího asi 250 kilometrů severozápadně od Osla. Projekt, nazvaný Vývoj a tvorba výukových metod pro programy celoživotního vzdělávání, začal v září loňského roku a během následujících 12 měsíců se do něj zapojí osm zkušených pedagogů z obou partnerských škol. Ti všichni budou hledat nové výukové metody, které přiblíží školství praxi.

Ilustrační foto

O tom, co od česko-norského projektu očekává, jsme si popovídali s jednou z řešitelek, Hanou Lorencovou z Katedry psychologie a sociologie řízení VŠE.

Jaká je základní myšlenka projektu, co má prosadit, jaký bude jeho přínos v Norsku a jaký v ČR?

Základem projektu je spolupráce obou škol v oblasti celoživotního vzdělávání, věnovat se ale bude i rozvoji výukových metod nebo posílení kvality dotčených studijních programů. Cílem projektu je inovace současných metod vzdělávání, předávání tzv. „best practice“ a výukových materiálů či společná tvorba specifických kurzů. Od projektu očekáváme synergický efekt, a to zejména v oblasti spolupráce při rozvoji výukových metod či přístupů a jejich inovací. Význam projektu a možnosti další aplikace výstupů se budou v obou zemích lišit, už je kvůli rozdílu mezi oběma institucemi. Norská škola má, na rozdíl od VŠE, pouze stovky studentů.

Jak jste navázali spolupráci s norským partnerem?

Původně se několik jednotlivců setkalo v roce 2007 na rozvojovém programu pro vysokoškolské učitele, který se konal v kanadském Calgary a byl zaměřen na rozvoj individuálních pedagogických dovedností. Ve styku jsme zůstali i po skončení programu, uskutečnili jsme například dvě návště-

institucí. Oslovíme absolventy vybraných kurzů, kterých se budeme ptát na techniky výuky, jejich vhodnost, výhody a nevýhody, míru osvojení dané látky pro aplikaci v praxi nebo míru rozvoje konkrétních dovedností. Výsledky výzkumu budou hlavním podkladem pro další inovace a rozvoj výukových metod v daných kurzech a posléze i celém stupni studia.

Přinese metodika vytvořená v rámci projektu vyšší kvalitu manažerského vzdělávání na VŠE, potažmo v ČR?

Inovace výukových metod založených na principech moderní pedagogiky a andragogiky, jako jsou pedagogický konstruktivismus nebo takzvané zkušenostní učení, bude mít nepochybně vliv na rozvoj kompetencí studentů obou partnerských institucí. V našem případě se bude jednat zejména o manažerské kompetence. V rámci empirického výzkumu budou studenti MBA a manažerských kurzů dotazováni ústně i písemně, cenné budou zejména informace o tom, co ze školní výuky praktici považují za použitelné v praxi. Výsledky tohoto výzkumu následně zlepší i výuku v magisterském programu na VŠE.

Jak budete s projektovými partnery komunikovat? Plánujete návštěvu?

Komunikace bude probíhat zejména prostřednictvím moderních informačních technologií (skype, e-mail, sdílené disky a podobně). Již nyní jsou v týmu vedle „hlavních komunikátorů“ určeny další osoby, odpovědné za jednotlivé oblasti projektu. Plánujeme také návštěvu dvou členů českého týmu v Norsku, jejím hlavním cílem bude diskuse o výsledcích empirického šetření a výměna získaných zkušeností s připravenými metodikami.

Promítá se snaha o internacionalizaci do koncepce MBA studia na VŠE? Uvažujete i o dalších formách spolupráce s norskou partnerskou institucí?

Ano, internacionalizace studia se v současnosti musí promítat do všech stupňů studia, je významnou součástí Dlouhodobého záměru VŠE. Rozvinutá síť spolupráce na mezinárodní úrovni je spolu s mezinárodní certifikací studia znakem kvalitní vysoké školy, bezprostředně se promítá v kvalitě pedagogů i absolventů. Proto uvažujeme o další spolupráci s norskými kolegy a domníváme se, že ukončením projektu česko-norská spolupráce neskončí. Naopak očekáváme, že výsledky bude možné využít například v následných společných publikacích.

Jak jste nyní s projektem daleko?

Projekt je v úvodní fázi, nedávno byly podepsány smlouvy mezi českou a norskou stranou a také mezi Vysokou školou ekonomickou a Domem zahraniční spolupráce (DZS). Splnili jsme tedy všechny administrativní požadavky a právě začínají práce na tvorbě metodiky empirického šetření úspěšnosti výukových metod.

Výzkum bude probíhat v obou partnerských

♦ Helena Římská, DZS

Vědci z Brna a Trondheimu společně vyvíjejí nanomateriály

Na konkrétní přínos česko-norského projektu jsme se zeptali Jany Drbohlavové, hlavní řešitelky projektu z VUT a CEITEC.

Proč jste si zvolili za partnera právě NTNU a jaké výhody spolupráce přinese?

Univerzitu v Trondheimu jsme si vybrali hlavně kvůli předchozí spolupráci na projektu v rámci Česko-norského výzkumného programu. Ústav, s kterým chceme spolupracovat, nám doporučila bývalá kolegyně, která tam působila několik let ve výzkumu. Už při přípravě prvního projektu se osvědčila vzájemná komunikace a vstřícnost partnera. Navíc je nám ctí spolupracovat se školou, jejíž pracovníci loni dostali Nobelovu cenu za lékařství.

Vaše instituce je předkladatelem projektu. Jakou měrou se bude na jeho realizaci podílet zahraniční partner?

Předpokládáme, že všichni členové týmu se budou na projektu podílet rovnoměrně – ať už na přípravě nových studijních materiálů nebo letní školy.

Hlavním cílem projektu je posílit vzdělání v oblasti nanomateriálů a jejich bioaplikací. Jak toho chcete dosáhnout?

Synergie mezi živými a materiálními vědami je velmi důležitá, proto chceme zapojit kolegy z několika fakult a hlavně z různých výzkumných programů, s kterými momentálně spolupracujeme na VUT. Totéž očekáváme od norského partnera. Společně tak budeme mít dostatek podkladů pro vytvoření inovativních výukových materiálů zaměřených na syntézu a charakterizaci nanočástic a nanostrukturovaných povrchů a jejich využití

Podporu mladých vědců, nové výukové programy a metody nebo mezinárodní kurzy pro studenty. To vše přináší společný projekt Středoevropského technologického institutu (CEITEC), Vysokého učení technického v Brně (VUT) a Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (Norská vědecko-technická univerzita; NTNU) z Trondheimu, realizovaný díky podpoře programu Norské fondy a fondy EHP – Spolupráce škol a stipendia.

v biomedicínských a bioanalytických aplikacích, ale nejen tam.

V projektu zmiňujete zlepšení výuky formou nových metod a materiálů. Mohla byste to blíže specifikovat? Promítne se tato inovace i do vzdělávací struktury VUT Brno?

Chtěli bychom nabídnout nové výukové materiály. Tedy nejen obyčejné prezentace, ale také interaktivní ukázky nebo videa z dané oblasti výzkumu, které by studentům lépe umožnily pochopit problematiku. Dále bychom chtěli využít kontakty na průmyslové partnery z jiných projektů, kteří by studentům mohli přiblížit použití vyvíjených nanomateriálů v praxi.

Zajímavou aktivitou je organizace mezinárodního studentského workshopu. Mohla byste letní školu blíže popsat, proč ji vlastně do projektu zařazujete?

Letní škola je určena především Ph.D. studentům a mladým vědcům, kteří si chtějí rozšířit znalosti z oblasti nanotechnologií. Očekávaná kapacita je 100 účastníků, pro které připravíme nejen přednášky, ale i sekci, kde budou moci sami předvést svůj výzkum.

Součástí projektu budou oboustranné mobility akademických pracovníků i studentů. Jaký je hlavní cíl a význam stáží?

Díky krátkodobým pobytům na partnerské univerzitě budou moci akademičtí pracovníci i studenti lépe poznat instituci včetně laboratoří a vytvořit si vlastní kontakty pro budoucí spolupráci. Součástí pobytu bude také práce na přípravě společných výukových materiálů.

Uvažovala jste nad udržitelností spolupráce v budoucnu? Co plánujete?

Samozejmě. Rádi bychom spolupráci s NTNU prohloubili a využili kontakty na tamní vědce pro tvorbu komplementárního a konkurenceschopného konsorcia pro další evropské projekty, jako je například Horizont 2020.

V dnešní době se velmi často probírá otázka zastoupení žen ve vědě. Jak ji řešíte vy?

V projektu otázku zastoupení žen ve vědě nijak konkrétně neřešíme. V našem projektovém týmu jsou ale ženy celkem čtyři, z toho tři na vědecko-akademické pozici, čtvrtá je pak Ph.D. studentka. Genderově je tedy tým vyrovnaný.

♦ Red | Veškeré foto je pouze ilustrační